

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De modo procedendi in caussa Hæresis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

positionis, *d. e. Excommunicamus* § *adiciemus*. Quibus subinde Inquisitores adjuvantur, qui conjunctionem vel separationem cum illis cognoscant *e. Per hoc* 17. *cod. in 6*. Si tamen processerint seorsim, debent sibi communicare acta, simulque proferte sententiam; vel si dilcordes fuerint, eam remittere ad Sedem Apostolicam, *Pias. d. loco n. 13*. Ipsi autem resipiscenti Sacramentum penitentiae & Euchariistiae non est denegandum, *d. e. Ad abolendam* *vers. illos quoque*.

§ III.

De modo procedendi in causa Hæresis.

1. In causa hæresis idem potest esse testis & denunciator.
2. Item quilibet alius, etiam infamis, perjurus &c.
3. Quo modo institui examen debeat.
4. Quo modo quis deferatur de hæresi.

IN causa hæresis proceditur simpliciter & de plano. Potestque idem esse testis, qui accusator & denunciator, *e. In omni 4. sup. de testibus*, modò juret se non ex odio vel animi passione ac levitate denunciare Interrogarique debet, an verba hæretica prolata fuerint serio vel iocose, vel referendo aliorum opinionem; nam duobus his postremis casibus non arguerent aliquem hæreticum, quamvis taliter ea proferens graviter esset puniendus, ubi adesset periculum scandali, *Pias. d. loco n. 4*.

2. Insuper potest quilibet hic admitti testis, etiam laicus adversus Clericum, *e. de casero 14. sup. de testib.* etiam particeps & socius criminis prout sanxit Alexander IV. item infamis, perjurus, modo non sit inimicus accusati, *e. in fidei 5. e. Accusatores* § *Licet verò* 1. in 6. Quamquã duo hujusmodi testes non faciant plenam fidem, ut alii, fide digni & omni exceptione majores, ad convincendum quem de hæresi, sed tantum judicium ad torturam vel impendam poenam extraordinariam, *Pias. d. loco n. 4*.

3. Cæterum institui in his causis examen testium debet coram Notario & duobus gravibus personis, etiam laicis, defectu Clericorum. Nec hæretico, convicto de hæresi, dandus est procurator; secus si fuerit tantum delatus vel suspectus, aut neget se hæreticum esse: nam hoc casu non poterit eidem denegari procurator, per quem se defendat. Qui quidem procurator, ante omnia tenebitur jurare, se bona fide, justis saltem mediis, defensurum causam, & deserturum eandem, si deprehenderit

henderit injustam, Piassec, d. l. n. 5. Dicitur etiam testium vel denuntiatorum ac nomina non publicantur, ne inde grave illis periculum imminere, c. ult. h. l. nu. 6. nisi socius fuerit criminis, vel ablit nec timeatur periculum vindictæ, d. c. ult.

In causa quoque hæreseos sententia absolutoria nunquam transit in rem judicatam, ex Constitut. Pii V. *Inter multiplices*, apud P. Matth. lib. 7. tit. 3. c. 10. Neque appellacionis remedium hæretico condemnato est concedendum, c. *Ve inquisitionis* 18. h. l. m. 6. nisi ab interlocutoria seu ante prolationem sententiæ.

4. Variè autem defertur quis de crimine hæreseos. Interdum ex leviori aliqua suspicione ut quia semel ex ira protulerit verba hæretica vel blasphema, aut per annum perfliterit in excommunicatione; & delato taliter de hæresi post abjuracionem imponitur pœnitentia salutaris, nec proceditur generaliter ad torturam, Genueu. in *Praxi* c. 84. Interdum ex suspicione vehementi seu violenta; ut si quis ad omnem animi motum verba proferat hæretica, aut blasphemet sæpius, invocet Dæmones, verbis deprecativis, &c. prouhæc tradit & probat Piassec. d. loc. n. 9. ex Genueu. d. c. 84. n. 7. Ubi etiam subjungit, vehementer suspectos esse de hæresi, qui Sacramento pœnitentiæ abutuntur, & in confessione pœnitentem ad actus inhonestos provocant, talesque ut hæreticos puniendos esse, ex *rescripto Pii IV. an. 1561. ad Inquisitionem Hispanicam*: sicut & eos qui officium seu ministros Inquisitionis, quod minus contra reos procedant, impediunt, domum Inquisitionis invadunt, portas infringunt, testes in causa fidei productos verberant, vel alias auxilium, consilium aut favorem quid hujusmodi molientibus præstant, d. c. *Ve Inquisitiones*; ubi prohibetur, ne quis huic officio impedimentum iniiciat, sub pœna excommunicationis, ipso facto incurrendæ; quam si deinde per annum animo obstinato substinauerit, ex tunc velut hæreticus condemnari jubetur. Severius autem in tales animadvertendum statuit Pius V. Constitut. *incip. Si de protegendis* anno 1569. quam refert Piassec, dicto loco, & Clem VIII. alia Constitut. quam recitat ibidem Piassec. quâ casibus inibi specificatis, formaliter convictum hæreticum vulgetur ad brachio sæculari, etiam pro prima

vice. Cui ex praxi S. Inquisit. tradi is quoque debet, qui hæresim Principi persuadere præsumpserit.

Alias de aliis criminibus seu erroribus convictus hæreticus, pro prima vice, si pertinax non sit, post factam adjurationem, pœna arbitraria est puniendus, d. c. *Ad abolendam hoc tit.*

Deinde si non fuerit plenè probatum crimen hæreseos, nec sit confessus, indicia tamen præcesserint violenta, abjurare debet accusatus errorem suum, & pro facto scandaloso, ex quo orta suspicio fuit, puniri arbitrio Judicis, Piassec. d. loc. n. 13. Vide fultius Greg. Tholof. *Syntag. Juris universi* lib. 32. c. 7. Farinac. *Tract. De hæresi*. Zerolam in *V. Hæreticum* §. 24. & 25 & Azor. l. p. *Institutus moralis* lib. 8. cap. 20.

TITULUS VIII.

De Schismaticis & ordinatis ab eis.

1. Schismatici qui dicantur.
2. 3. Eorum pœna.

Proximi hæreticis sunt Schismatici, qui sese ab unitate Ecclesiæ Romanæ dividunt ac segregant, & aliam constituunt. Et quia tales aliquando Ordines sacros conferunt, sibi que Sacerdotes & Clericos constituunt, idcirco additur in *Tit. & ordinatis ab eis*. Schismatici, secundum Abbatem, interdum sumuntur largissimè, eoque pacto omnes constituti in peccato mortali, Schismatici dicuntur, quia sunt extra charitatem, *can. Audi denique* xi. q. 3. interdum largè, & sic excommunicati dicuntur etiam Schismatici, quia sunt extra Ecclesiam & communionem fidelium, *can. Cum excommunicato* xi. q. 3. Strictè verò capiuntur pro iis, qui proprium Episcopum ejiciunt de Sede Episcopali, seu ab eo se separant, sibi usurpantes presbyteros illius, *can. Denique*, & *can. Scire debes* vii. q. 1. & *can. Loquetur Dominus* xxiv. q. 3. Strictissimè verò, ut hic, pro iis, qui se dividunt ab unitate Ecclesiæ Romanæ, & sibi aliam constituunt: dicitur enim Schismaticus